

Vereniging van
Nederlandse Gemeenten

Voorstel Ondersteuning gemeenten ter overbrugging periode tussen O-NUP en Collectieve aanpak

2015 is in meerdere opzichten een overgangsjaar. Gemeenten starten met de uitvoering van de nieuwe decentralisatietaken, waarbij het gebruik van de Generieke Digitale Infrastructuur (GDI) een randvoorwaarde is. Tegelijkertijd wordt gewerkt aan een nieuwe impuls op de doorontwikkeling van de e-overheid. De NCDO zal hier een belangrijke rol in spelen. En de verwachting is dat een nog meer gecommitteerde gemeentelijke overheid zelfbewust zal meebouwen aan deze ambities. Hiervoor worden nieuwe impulsen georganiseerd, zowel op rijks- als gemeentelijk niveau en de effecten hiervan zullen in 2016 merkbaar worden.

In 2015 is Operatie NUP beëindigd en zullen gemeenten geen beroep meer kunnen doen op de ondersteuning vanuit dit programma. Er is veel bereikt, maar het gaat te ver om te stellen dat 'de basis op orde' is. De VIAG¹ en VGS² hebben aangegeven dat niet alleen de resultaten van Operatie NUP, maar ook de beweging die op gang is gebracht behouden moet blijven om het "fundament voor het huis van de digitale overheid" blijvend te ontwikkelen. Dit met het oog op de aanstaande uitdagingen zoals de decentralisatie, maar ook de omgevingswet en de ontwikkelingen op het bedrijvendomein.

Het VNG-Bestuur doet in de Bijzondere Algemene Ledenvergadering 2014 een voorstel het project Innovatie Digitale Samenwerking gemeenten te in te richten. Doel hiervan is om in de ALV medio 2015 een voorstel te doen voor een Collectieve aanpak met meerjarige projectagenda waarin voorzien wordt in de ondersteuningsbehoefte van gemeenten. Het voorliggende voorstel voorziet in een overbrugging van de periode tussen het einde van Operatie NUP en de aanvang van de Collectieve aanpak waarmee gemeenten worden ondersteund bij het verder realiseren van de gemeentelijke informatievoorziening.

In een afzonderlijk voorstel wordt in het najaar 2014 aan de leden voorgelegd om het beheer van producten en werkwijzen van Operatie NUP te borgen. Daarmee wordt de implementatie en standaardisatieaanpak geborgd in de organisatie van KING. Dit alleen is echter niet voldoende: de overbruggingsperiode zal moeten worden gebruikt om: 1) aandacht en momentum te behouden, 2) invoering en gebruik van laat opgeleverde onderdelen van de Generieke Digitale Infrastructuur (GDI) te bevorderen ('oogsten') en 3) gezamenlijk met het Rijk de GDI door te ontwikkelen. Juist door het vasthouden van dat momentum kunnen de nieuwe doelstellingen van de E-Overheid gerealiseerd worden met alertheid in het gemeentelijk domein. Door het regelen van een overbrugging profiteren gemeenten van een goede start en gebaande paden.

Het Dagelijks bestuur van de Bestuurlijke Regiegroep (Db-BRG) heeft KING en VNG gevraagd een voorstel te doen voor mogelijke besteding van de middelen die naar alle waarschijnlijkheid overblijven na afloop van Operatie NUP. Deze middelen kunnen worden ingezet voor

¹ Brief aan de VNG d.d. 10 september 2014

² Oproep in het Ambtelijk overleg Innovatie Digitale Samenwerking d.d. 3 september 2014

bovengenoemde overbrugging tot de aanvang van de Collectieve aanpak van de VNG. De commissie Dienstverlening en & Informatiebeleid en het VNG bestuur zijn akkoord met dit voorstel.

Status ultimo 2014

Operatie NUP heeft de afgelopen jaren onmiskenbaar bewustwording en momentum gecreëerd voor het aansluiten op de (wat nu heet) GDI. In een notendop:

- Gemeenten zijn aangesloten op het merendeel van de implementeerbare bouwstenen. Overigens staan we nog maar aan het begin van organisatiebreed gebruik van de iNUP bouwstenen in de gemeentelijke processen ('basis op orde').
- Niet-implementeerbare bouwstenen zijn implementeerbaar gemaakt en in de praktijk beproefd (Berichtenbox Burgers, Handelsregister, Digimelding, Digilevering). Voor deze bouwstenen moet nog het nodige worden gedaan om 80% aansluiting te bereiken, laat staan organisatiebreed gebruik.
- Essentiële standaarden voor informatie-uitwisseling zijn ontwikkeld. Deze standaarden moeten worden beheerd. Bovendien moeten leveranciers worden aangespoord om de standaarden ook daadwerkelijk te implementeren.
- Leveranciersmanagement is structureel op een hoger plan gebracht, met heldere en toetsbare afspraken over implementatie van standaarden. Zowel de inrichting als het instrumentarium hiervoor zijn op orde. Het in stand houden van leveranciersmanagement op dit niveau vraagt inzet van mensen en middelen.
- Er is een krachtige en (inmiddels bij Rijk, leveranciers en gemeenten) vertrouwde implementatieaanpak ontwikkeld, die voor alle implementatieopgaven in het gemeentelijke veld kan worden ingezet. Het beheren en stationair laten draaien van deze machinerie bij (aanvankelijk) onvoldoende implementatieopdrachten vraagt om structurele financiering.

Dat is de situatie eind 2014. Wat treffen we op 2 januari 2015 aan?

- Het gemeentelijke programma Operatie NUP en het Rijksprogramma I-NUP zijn gestopt.
- Het NCDO-organisatie en het programma GDI worden verder vormgegeven. In 2015 mag niet worden verwacht dat hier krachtige impulsen van uitgaan.
- In aanstaande programma's (o.a. Omgevingswet, Decentralisaties) wordt voortgebouwd op de GDI waarbij de veronderstelling gedaan wordt dat gemeenten en Rijk klaar zijn met de implementatie en "de basis op orde" is.

Maatregelen in 2015

Om de veronderstelling van "de basis op orde" waar te maken zullen ook in 2015 maatregelen getroffen moeten worden. Zo niet dan zal de vaart uit implementatie en toenemend gebruik gaan en komt de realisatie in gevaar. Het voorstel is om, naast het behoud van producten en werkwijzen, een aantal gerichte activiteiten uit te voeren die de ingezette beweging bij gemeenten gaande houden, de resultaten te oogsten vanuit de Operatie NUP en gemeentebestuurders te voorzien van informatie om de ontwikkeling van de generieke gemeentelijke infrastructuur te sturen. Afhankelijk van het beschikbare budget kunnen de hierna genoemde activiteiten worden uitgevoerd. Na akkoord van de leden op dit voorstel wordt een projectplan voor de overbrugging aan de Directieraad VNG ter vaststelling aangeboden.

Activiteiten voor behoud van momentum en oogsten van wat in gang is gezet

Voor de ondersteuning van gemeenten in de overbruggingsperiode 1-1-2015 en aanvang Collectieve aanpak wordt gedacht aan de volgende activiteiten.

Momentum en bewustzijn GDI

- (Bijdrage aan) Uitvoeringscongres

- Website actueel en in stand houden
- Helpdesk voor gemeenten beschikbaar houden
- Concrete relaties leggen tussen Digitaal 2017/3Ds en de effecten op de basis op orde

Een groot aantal iNUP bouwstenen is rijp voor aansluiting en organisatiebreed gebruik. Het stimuleren hiervan is wat we verstaan onder 'oogsten' – gestaag verder werken aan de basis op orde krijgen. Voorbeelden van mogelijke activiteiten zijn: `

Implementatie en gebruik bouwstenen van de GDI

- Toepassingsondersteuning in gemeentelijke processen (bijv WOZ beschikking via MO BB)
- Voorbereidingen implementatie BGT stimuleren en ondersteunen.
- Aansluiting en organisatiebreed gebruik HR Dataservices bevorderen.
- Gebruik Digimelding BLT stimuleren (portal en webservices).
- Digilevering (via HR, later via LV WOZ) en gebeurtenisgedreven werken ondersteunen.
- Gebruik eHerkenning (in combinatie met HR) stimuleren, mede vanuit Digitaal 2017.
- Breder gebruik van MijnOverheid berichtenbox voor meer processen binnen gemeenten en samenwerkingsverbanden.
- Vraagbundelingsbijeenkomsten op opgeleverde standaarden

Leveranciersmanagement: uitbouwen ingezette professionalisering

- Vraagbundelingsbijeenkomsten voor opgeleverde standaarden
- Versterken positie en onafhankelijkheid gebruikersverenigingen

Vraagarticulatie

Op weg naar 2016 zijn er voor de hand liggende zaken die opgepakt kunnen worden in het verlengde van de nieuwe ambities op het niveau van de E-overheid. Hiervoor is het van belang dat gemeenten proactief invloed nemen op de ontwikkeling van de GDI. Hiervoor worden de volgende activiteiten voorgesteld:

- Opstellen van bestuurlijke informatie uit beschikbare monitors (zoals de softwarecatalogus en WSJG) om daarmee inzicht te geven aan gemeentelijke bestuurders en de commissie D&I, over de ontwikkeling van het gebruik van standaarden in gemeentelijke processen en bij leveranciers. Op basis van die rapportage versterken van de vraagarticulatie naar de GDI en sturen op betere releaseplanning.
- Portfoliomanagement op bouwstenen
 - Digimelding: webservices, aansluiting op LV BAG, LV WOZ, BRK
 - Digilevering: aansluiting op LV BAG, LV WOZ, BRK, Operatie BRP
 - Integratie Berichtenbox Burgers en Bedrijven

Financiering en besluitvorming

Bovenstaande voorstellen bieden tezamen een vliegende start voor de nieuwe aanpak van VNG en KING.

Voorgesteld wordt:

1. In te stemmen met de uitvoering van de beschreven activiteiten ter overbrugging van de periode 1-1-2015 tot aanvang Collectieve aanpak Innovatie Digitale Samenwerking gemeenten
2. De kosten te financieren uit de te verwachten onderuitputting van het programma Operatie NUP voorlopig geraamd op € 874.000.

Het db BRG en de Commissie Dienstverlening en Informatiebeleid zijn akkoord met dit voorstel.